

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100091

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-02-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Телешман Віктор Іванович

2. Teleshman Victor Ivanovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 106

Назва наукової спеціальності: Географія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-02-2023

Спеціальність за освітою: Науки про Землю

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.001.365

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 39.21, 82.13.37

Тема дисертації:

1. Суспільно-географічне дослідження потенціалу розвитку територіальних громад Чернівецької області.
2. Socio-geographic study of the development potential of territorial communities of Chernivtsi region.

Реферат:

1. Дослідження за темою дисертації виконувались протягом 2018 – 2022 років згідно з планами науково-дослідних робіт кафедри економічної та соціальної географії географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Інформаційною основою дисертаційного дослідження стали матеріали Міністерства розвитку громад та територій України, Державної служби статистики України, нормативно-правові документи, зокрема, Конституція України, закони України, аналітичні та статистичні матеріали центральних органів державної влади, органів місцевої влади і місцевого самоврядування, наукові напрацювання вітчизняних і зарубіжних вчених, зібрані особисто автором під час камерального та експедиційного етапів, а також тези доповідей та наукові публікації у фахових виданнях. Метою дисертаційної роботи є суспільно-географічний аналіз потенціалу розвитку територіальних громад Чернівецької області та розробка пріоритетних напрямів підвищення їх спроможності. Розкрито сутність

поняття “грумада” та “територіальна грумада”, виділено три етапи підходів щодо трактування поняття “територіальна грумада” вітчизняними вченими: дохартійний, післяхартійний та післяреволюційний. Встановлено, що територіальна грумада, розглядаючись як базова ланка адміністративно-територіального устрою, потрапляє в широке коло суспільно-географічних досліджень, ключовою проблематикою в такому контексті є важливість формування самодостатніх, спроможних громад. Визначено моделі місцевого самоврядування та охарактеризовано їх запровадження на прикладі зарубіжних країн. Сформульовано методику суспільно-географічного дослідження територіальних громад, як адміністративно-територіальних одиниць базового рівня. Запропоновано виділення трьох дослідницьких етапів: теоретико-методологічного, аналітико-синтетичного та конструктивного. Проаналізовано чинники потенціалу розвитку територіальних громад Чернівецької області, зокрема, охарактеризовано природно-ресурсний потенціал території Чернівецької області та географічне і сусідське положення територіальних громад регіону; здійснено аналіз історико-географічних особливостей розвитку адміністративно-територіального устрою сучасної території Чернівецької області, а також аналіз методики та підходів виділення адміністративно-територіальних одиниць базового та субрегіонального рівнів під час проведення реформи децентралізації; визначено вплив реформи децентралізації на фінансову спроможність територіальних громад, що призвело до зростання доходів добровільно об’єднаних громад регіону. Визначено ранги та простежено диспропорційність у розвитку громад Чернівецької області за такими ключовими показниками демографічного розвитку: кількість населення територіальної громади, зміна кількості населення впродовж 2001-2021 років, частка населення молодше працездатного віку, частка населення працездатного віку, частка населення старше працездатного віку; фінансового розвитку: доходи загального фонду, індекс податкоспроможності, дотаційність, частка витрат на оплату праці загально державних функцій (місцеве самоврядування) від дохідної частини бюджету загального фонду, надходження єдиного податку, плата за землю, видатки на житлово-комунальне господарство, капітальні видатки, видатки на культуру, фізкультуру та спорт; територіально-інфраструктурного розвитку (кількісна характеристика): площа територіальної громади, кількість освітніх закладів (сума дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів), закладів первинної медичної допомоги, культурних закладів (будинки культури, бібліотеки, музеї та мистецькі школи). Здійснено групування територіальних громад за рівнем демографічного, фінансового та територіально-інфраструктурного розвитку. Виявлено, що найкращою демографічною ситуацією характеризуються територіальні громади заходу та півдня Чернівецької області, натомість, закономірно найгірша ситуація притаманна для східних та північних громад області. З’ясовано, що фінансова спроможність переважної більшості територіальних громад Чернівецької області на вкрай низькому, та, навіть, критичному рівнях, зокрема, найнижчим рівнем фінансового розвитку характеризуються невеликі сільські територіальні громади, у яких відсутні можливості для формування власного бюджету розвитку, натомість, найбільш фінансово спроможними є міські громади. Кількісне вираження соціально-інфраструктурного розвитку закономірно характеризується найвищим рівнем у найбільших за розмірами та площею громад регіону, і, навпаки, найнижчим – у найменших територіальних громад. Виділено 6 груп територіальних громад за загальним рівнем розвитку: високого, перспективного, недостатнього, низького, вкрай низького та критичного рівнів.

2. The informational basis of the dissertation research was the materials of the Ministry for Communities and Territories Development of Ukraine, the State Statistics Service of Ukraine, normative and legal documents, in particular, the Constitution of Ukraine, laws of Ukraine, analytical and statistical materials of central state authorities, local authorities and local self-government bodies, scientific works of national and foreign scientists, collected personally by the author during the cameral and expedition stages, as well as theses of reports and scientific publications in specialized journals. The aim of the dissertation is socio-geographical analysis of the development potential of territorial communities of Chernivtsi region and the development of priority directions for increasing their capacity. The essence of the notion of "community" and "territorial community" is revealed, three stages of approaches to the interpretation of the notion of "territorial community" by domestic scientists are highlighted: pre-charter, post-charter and post-revolutionary. It was found that the territorial community,

considered as a basic link of the administrative-territorial system, falls into a wide range of socio-geographical studies, the key issue in this context is the importance of forming self-sufficient, capable communities. Models of local self-government are determined and their implementation is characterized on the example of foreign countries. The methodology of socio-geographic research of territorial communities as administrative-territorial units of the basic level is formulated. It is offered to distinguish three research stages: theoretical-methodological, analytical-synthetic and constructive. The factors of the development potential of the territorial communities of Chernivtsi region were analyzed, in particular, the natural resource potential of the territory of Chernivtsi region and the geographical and neighborhood position of the territorial communities of the region are characterized; an analysis of the historical-geographic features of the development of the administrative-territorial structure of the modern territory of Chernivtsi region was carried out, as well as an analysis of the methodology and approaches to the selection of administrative-territorial units of the basic and subregional levels during the decentralization reform; the impact of the decentralization reform on the financial capacity of territorial communities, which led to an increase in the income of voluntarily united communities of the region, was determined. The ranks and disproportionality in the development of the communities of Chernivtsi region were determined according to the following key indicators of demographic development: the number of the population of the territorial community, the change in the number of the population during the years 2001-2021, the share of the population younger than working age, the share of the population of working age, the share of the population older than working age; according to the following key indicators of financial development: revenues of the general fund, tax capacity index, subsidization, the share of labor costs for general government functions (local self-government) from the revenue part of the general fund budget, income from a single tax, land tax, housing and communal services expenses, capital expenses, cultural expenses, physical education and sports; according to the following key indicators of territorial and infrastructural development (quantitative characteristics): the area of the territorial community, the number of educational institutions (the sum of preschool and general educational institutions), primary medical care institutions, cultural institutions (houses of culture, libraries, museums and art schools).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Запотоцький Сергій Петрович
2. Zapototskiy Sergey Petrovich

Кваліфікація: д. геогр. н., 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мальчикова Дар*я Сергіївна

2. Malchykova Darya Sergiyivna

Кваліфікація: д. геогр. н., 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заячук Мирослав Дмитрович

2. Zayachuk Myroslav Dmytrovych

Кваліфікація: д. геогр. н., 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельничук Анатолій Леонідович
2. Melnychuk Anatolii Leonidovich

Кваліфікація: к. геогр. н., 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Любіцева Ольга Олександрівна
2. Lyubitseva Olha Oleksandrivna

Кваліфікація: д.геогр.н., 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мезенцев Костянтин Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мезенцев Костянтин Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.